

TĖVIŠKĖS ALDAI

Nr 33 (2012) 1996 m. rugpjūčio mėn. 27 d.

Eina 41-mus metus.

Melbourne

Atsivertimas ir pilietinė atsakomybė

Lietuvos Vyskupų Konferencijos pareiškimas artėjant rinkimams

(Tęsinys iš „T.A.“ Nr. 32)

Dvasininkų misija pasaulyje. Šiame atsinaujinimo darbe ypatingas vaidmuo tenka dvasininkams, kurie yra pašaukti skelbti Evangeliją visai žmonijai, liudyti pasauliui tiesą ir meilę. Savo žodžiu ir pavyzdžiu dvasininkai turi padrasinti, palaikyti, lydėti Dievo tautą, žengiančią tiesos, dorovės ir tarpusavio meilės keliu. Privalome ugdyti savyje ir tikinčiuosiuose, - ypač jaunimo širdyse, - bendražmogiškas dorybes: sąžiningumą, atvirumą, garbingumą, tarnavimo dvasią, teisingumą, atsakomybės jausmą. Bet ypač dvasininkai turi skleisti kiekvieno žmogaus širdyje ir visuomenėje Kristaus mokymą apie tarpusavio meilę. Kaip ir Kristus, kiekvienas dvasininkas turi ieškoti paklydusios avelės, priimti praradusį Dievą nusidėjėlių, kiekvieną sutiktą žmogų. Mūsų supriešintoje visuomenėje kunigas turi būti „atleidimo ir susitaikymo ženklų savo broliams“. (Sv. Tėvo žodžiai Vilniaus Arkikatedroje, 1993 09 94).

Naujasis „Katalikų Bažnyčios Katekizmas“ glaustai ir aiškiai moko:

„Bažnyčios ganytojams (dvasininkams) nedera tiesiogiai dalyvauti politinėje veikloje ir organizuoti socialinį gyvenimą. Tuo užsiimti drauge su kitais piliečiais turi savo iniciatyva veikiantys tikintieji pasauliečiai; tai yra jų pašaukimo dalis“.

Pasauliečių pašaukimas. Taigi teisė ir pareiga dalyvauti politiniame gyvenime priklauso pasauliečiams. Mes, Bažnyčios ganytojai, raginame tikinčiuosius, nepaisant didelio nusivylimo, nenusigręžti nuo politinio gyvenimo ir atsakingai dalyvauti politinėje veikloje, neužmirštant, kad tą veiklą reikia grįsti tarnavimo dvasia ir pastoviu nusistatymu dirbti bendro gėrio labui, nes kiekvienas esame atsakingas už visus. Šia prasme „Bažnyčia vertina ir geria darbą tų, kurie, tarnaudami žmonėms, pasišvenčia bendram labui ir prisiima viešų pareigų našta“. (plg. „Gaudium et Spes“, 75).

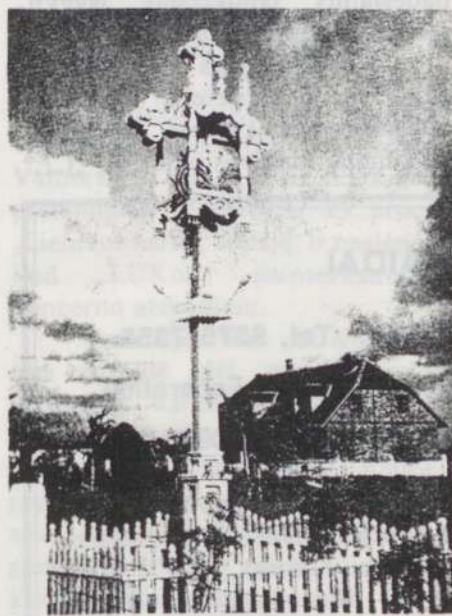
Posinodinis apaštališkasis paraginimas „Christifidelis laici“, skirtas pasauliečių pašaukimo ir misijos Bažnyčioje bei pasaulyje klausimams, aiškiai nurodo, koks turi būti santykis tarp politinės bendruomenės ir Bažnyčios.

„Didžiai svarbus dalykas, ypač tuose kraštuose, kur gyvuoja

pluralistinė visuomenė, nustatyti teisingą santykį tarp politinės bendruomenės ir Bažnyčios, kad krikščionių, tiek atskirai, tiek kolektyviai savo vardu, kaip krikščioniška sąžine besivadovaujančių piliečių veikimas būtų aiškiai atskiriamas nuo to, kas daroma Bažnyčios vardu drauge su ganytojais. Bažnyčia savo uždavinio ir kompetencijos srityje jokių būdų negali būti maišoma su politine bendruomene. Ji negali būti susijusi su jokia politine sistema ir yra žmogaus asmens transcendencijos ženklas ir apsauga. Drauge pasauliečiai turi neatidėliojamai ir atsakingai pareigą liudyti žmogiškas ir evangelines vertybes, vidujai susijusias su politine veikla, t.y. laisvę, teisingumą, solidarumą, ištikimą ir nesuinteresuotą atsidavimą bendrosios gerovės reikalui, paprastą gyvenimo būdą, pirmenybę vargšams ir mažiausiems atiduodančią meilę“ (n. 42).

Pilietinė atsakomybė dalyvauti rinkimuose. Artėjant Seimo rinkimams primename kiekvieno piliečio pareigą dalyvauti rinkimuose, rinkti tautos atstovus ir suteikti jiems įgaliojimus rūpintis visuomenės gerove. Kuo daugiau Seime bus sąžiningų, dorų, nesavanaudiškų, išmanančių, Tėvynę mylinčių narių, tuo geriau bus sprendžiamos skaudžios nūdienos problemos.

Visi trokštame, kad pasaulietinė valdžia būtų teisinga, padori ir, kai reikia, ryžtinga. Tačiau prisiminkime, kad už valstybės politinę, ekonominę ir socialinę tvarką tiesiogiai yra

Lietuvos ūkininko vienkiemis
Vyt. Augustino nuotrauka

atsakingi tie piliečiai, kurių balsais yra išrenkamas Seimas, ir kurių išrinktos partijos sudaro vyriausybę bei įgyvendina tam tikrą programą.

Todėl visi teisingumo siekiantys piliečiai, ypač krikščionys, turi gerai žinoti partijų programų esmę, įvertinti tų programų įgyvendinimo galimybes, atsižvelgti į kiekvienos partijos vadovų ir kandidatų nuomones ir jų savybes, ypač į tai, kaip jie praeityje pasitarnavo visuomenei. Sąmoningi krikščionys turėtų balsuoti už tokias partijas ir jų atstovus, kurių programos ir gyvenimas remiasi krikščioniška žmogaus ir visuomenės samprata. Toje sampratoje ypač svarbūs yra šie principai:

- gerbti žmogaus orumą ir jo teises. Žmogus yra brangiausia vertybė, kuriai turi tarnauti visos valstybinės, ekonominės ir socialinės struktūros, sudarydamos sąlygas žmogaus fiziniam, kultūriniam, moraliniam ir dvasiniam augimui. Ypač svarbi sąžinės ir religijos laisvė;

- saugoti tokią šeimą, pirmą visuomenės gyvenimo ląstelę, kurioje nuo vaikystės pradedamos gerbti moralinės ir dvasinės vertybės, tinkamai naudojamosi laisve. Užtikrinti tėvams laisvę auklėti vaikus pagal savo moralinius ir religinius įsitikinimus. Padėti ir remti šeimą atitinkamomis socialinėmis priemonėmis, užtikrinant santuokinio ryšio stabilumą, saugų gyvenimą, sveikatos apsaugą, paramą daugiavaikėms šeimoms.

- rūpintis viešąja dora bei namų židinio gerove, saugant ją nuo pornografijos, narkomanijos, alkoholio ir kitų pavojų;

- branginti gyvybę nuo pat jos prasidėjimo iki natūralios mirties, ypač saugant negimusio kūdikio teisę į gyvybę;

- švietimo sistema ir jaunimo auklėjimas turi gerbti tėvų teisę auklėti vaikus pagal savo įsitikinimus. Mokyklose turi būti užtikrintas dvasinis ir dorinis auklėjimas, o taip pat puoselėjamos tradicinės religijos ir tautinės kultūros vertybės. Tėvams pageidaujant, turi būti garantuotas tikybės mokymas mokyklose;

- kreipti nuoširdų dėmesį į vargstančius: senelius, pensininkus, bedarbius, ligonius, invalidus,

Sv. Tėvo kunigystės auksinis jubiliejus

Spalio 6-ąją Jonas Paulius II vadovaus beatifikacijos iškilėms, kurių metu bus paskelbti 4 nauji palaimintieji. Spalio 31 dieną Salzburgo simfoninis orkestras atliks koncertą Sv. Tėvo kunigystės auksinio jubiliejaus proga.

Lapkričio 1-ąją savo kunigystės jubiliejų Popiežius pažymės Mišiomis, kuriose dalyvaus Romos vyskupijos tikintieji. Dar vienas jubiliejaus Mišias Sv. Tėvas aukos lapkričio 10 dieną. Jas kartu su Popiežium koncelebruos vyskupai ir kunigai iš viso pasaulio, šiemet irgi švenčiantys kunigystės penkiasdešimtmetį. Lapkričio 24 dieną įvyks kita beatifikacija: bus paskelbti du nauji palaimintieji.

Gruodžio trečiąją Popiežius aplankys Anglijos anglikonų Bažnyčios vadovas, Canterburio arkivyskupas George Carrey. Gruodžio 8-ąją Sv. Tėvas vadovaus tradicinei Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo šventei ir galiausiai - gruodžio 25-ąją - Kalėdų iškilėms bei gruodžio 31-ąją - padėkos Mišioms už 1996 metus, su iškilmingai giedamu „Te Deum“.

LRTV

našlaičius, kurie šiandien yra apleisti ir stumiami į nevirtį;

- saugoti ir puoselėti tautos dvasinę kultūrą, užtikrinti viešųjų informacijos priemonių tarnavimą gėriui ir tiesai. Budėti, kad jos netaptų tautos demoralizavimo priemonėmis.

Mes, Lietuvos vyskupai, pasitikime tikinčiųjų ir geros valios žmonių sąmoningumu ir tikime, kad jie išrinks tikrai vertus atstovus, kurie sieks Lietuvos žmonių gerovės, užtikrins pagarbą žmogaus teisėms ir gyvybei, saugos šeimą, puoselės jaunimo dorinį auklėjimą, rūpinsis labiausiai pagalbos reikalingais žmonėmis.

Mūsų pastangos kurti gražesnę tėvynę, išbristi iš dabartinių sunkumų ir neviltingas duos vaisių, jei kiekvienas, pažvelgęs į savo sąžinę ir atsigręžęs į Dievą, eis atsivertimo keliu. Tik tuomet Dievas laimins mūsų pastangas ir mūsų tautą.

Tuomet ir mums išsipildys anuomet pranašo Ezechielio Sv. Rašte pasakyti žodžiai:

„duosiu jums naują širdį ir atnaujinsiu jus nauja dvasia. Išimsiu iš jūsų akmeninę širdį ir duosiu jums jautrią širdį. Duosiu jums savo dvasią ir padarysiu, kad gyventumėte pagal mano įstatus, laikytumėte mano įsakų ir juos vykdytumėte.“

Tuomet jūs gyvensite krašte, kurį daviau jūsų protėviams, - jūs būsite mano tauta ir aš būsiu jūsų Dievas“ (Ez. 36,26-28).

Lietuvos Vyskupų Konferencija

Sirdies malda

Visų pirma širdies malda yra kurstoma trumpomis, paprastomis maldomis.

Dabartinėje daugžodinėje kultūroje ypač svarbu tai suprasti. Jonas Klimakas yra pasakęs: „Tavo malda turi būti labai paprasta. Nesistenk daug pasakyti. Kol ieškosi žodžių dvasia išsiblašks. Dangiškasis tėvas dažnai negali atspirti nuolat kartojamiems mažo vaiko žodžiams. Vienas žodis mutininko lūpose sutaikė jį su Dievu; vieno pilno pasitikėjimu prašymo užteko išgelbėti lupikautojui. Kai maldoje daug kalbama, siela apsunkinama visokiais blaškanciais vaizdais ir pamaldumas dingsta. Maldoje reikia labai mažai arba pasakyti tik vieną žodį, tada siela bus susikaupusi. Ar jaustum šiame maldos žodyje ypatingą paguodą ar ypatingą prislėgtumą, pasilik su juo.“

Tai svarbus nurodymas mums, kurie esame taip priklausomi nuo tikslaus kalbos formulavimo. Ramus vieno žodžio kartojimas gali padėti savo dvasia įeiti į širdį. Toks kartojimas neturi nieko bendro su magija. Tai ne burtažodis ir ne pastangos, kad Dievas mus išgirstų. Priešingai, dažnas žodžio ar sakinio kartojimas labai padeda susikaupti, įeiti į savo vidų, sukurti vidinę tylą ir taip išgirsti Dievo balsą. Jei mes tik stengiamės išlikti ramūs ir laukiame kol Dievas į mus prabilis, tuojau pat užpuola įvairiausių mintys ir idėjos. Tačiau jei pasirenkame vieną visiškai paprastą sakinį, kaip „Jėzau pasigailėk manęs“, „Dieve, padėk man“ arba tik žodį „Viešpatie“ ar „Jėzau“, mums daug lengviau išvengti išsiblaškimų, jiems nepasiduoti. Tokia paprasta, lengvai kartojama malda gali pamažu išlaisvinti mūsų perkrautą vidų ir sukurti tylų būstą, kuriame galėsime būti Dievo akivaizdoje. Ji gali būti vadovas įeiti, nusileisti į savo širdį ir pakilti prie Dievo.

Jei ištikimai ir nuolat praktikuosime šią maldos rūšį, pamažu ji atneš ramybę ir padarys mus paklusnius mummyse esančio Dievo veikimui. Jei ankstų rytą 20 minučių praleisime sėdėdami ir kartodami „Viešpats yra mano Ganytojas“, tai pamažu susikursime mažą lizdą savo širdyje ir galėsime ten išlikti visą dieną. Net kai dienos metu kalbame, dirbame ar ilsimės, malda toliau skambės širdyje. Ši pratyba reikalinga ne tam, kad geriau suprastume ką reiškia, jog Dievas vadinamas mūsų Ganytoju, bet, kad viduje patirtume Dievo maloningą rūpestį visomis mūsų mintimis, kalbomis ir veiksmais.

Antras svarbus širdies maldos požymis - ji yra nepalaujama. Kaip reikia vykdyti apaštalo Pauliaus nurodymą „melskite be paliovos“, rodo dykumų tėvų, taip ir pat ir XIX a. Rusijos vienuolių gyvenimo pavyzdžiai.

Į tą patį klausimą bando atsakyti ir kita istorija apie vieną rusų piligrimą. Jis bažnyčioje išgirdo skaitant laišką Tesalonikiečiams, kuriame sakoma: „be paliovos melskitės“ (5,17) ir susimąstė kaip tai galėtų įvykdyti. Ieškodamas atsakymo jis keliavo iš bažnyčios į bažnyčią ir klausėsi pamokslų, tačiau jam niekas nepaaiškėjo. Galiausiai piligrimas atvyko pas vieną atsiskyrėlį ir paprašė jo patarimo bei paaiškinimo. Šis maloniai atsakė ir

pamokė Jėzaus maldos: „Nepalaujama, vidinė Jėzaus malda yra nepertraukiamas, nuolatinis šaukimasis dieviškojo Jėzaus Kristaus vardo lūpomis, dvasia ir širdimi, kartu išivaizduojant nuolatinį jo esamumą ir prašant jo gailestingumo kiekviename veiksme, kiekvienoje vietoje, kiekvienu metu, net miegant. Jį išreiškiami žodžiais: „Viešpatie Jėzau Kristau, pasigailėk manęs“.

Keliaudamas toliau piligrimas kartojė šią maldą savo lūpomis tūkstančius kartų. Ši Jėzaus malda tapo jopalydove. Ir štai vieną dieną jis pajuto, kad malda jo širdyje pati ima skambėti. Pilgrimas tarė: „Širdis su kiekvienu suplakimu pradėjo viduje sakyti maldos žodžius... Aš lioviausi kalbėjęs maldą lūpomis ir tik klausiausi ką kalbėjo širdis“.

Tokie yra keliai per artimo meilę ar Jėzaus maldos veikimą pasiekti, kad visa diena taptų nenutrūkstama malda. Tai nereiškia, kad būtinai turime jais sekti, tačiau turime apmąstyti kaip nepaprastai užimtame gyvenime galime nuolat melstis, taip, kad ar valgome, ar geriamo, ar ką nors kita darome, visa darytume Dievo garbei Dievą mylėti ir jo garbei darbuotis - negali pasilikti vien pamaldžiu troškimu apie kurį retkarčiais pagalvojame. Tai turi tapti nuolatinio vidinio Dievo pagarbiniu.

Paskutinė širdies maldos žymė yra tai, kad ji visa apima. Šios maldos galia slypi tame, jog viskas, ką tik sutinkame, kas mus sujaukina, tampa malda. Kai kam nors pažadame melstis už jį, prisiimame rimtą pareigą. Liūdniausia yra tai, kad iš šio pažado nelieka nieko kaip tik

geranoriška užuojauta. O kai išmokstame dvasioje įeiti į savo širdį, tada visi, kuriuos tik gyvenime sutinkame yra įvedami į šventą Dievo akivaizdą. Čia kalbame apie paslaptį, kuriai nusakyti nėra žodžių: mūsų širdį, būties centrą Dievas taip išplečia, kad ji apima visą Visatą. Tada per maldą širdyje mes nešiojame kiekvieną žmogišką skausmą, rūpestį, konfliktą ir baime, kančią ir alkį, vienatvę ir vargą. Ir ne todėl, kad pažinimas ar atjautimas - būtų didesnis, bet todėl, kad Dievo Širdis su mūsų širdimi tapo viena.

Todėl galime suvokti Jėzaus žodžių prasmę: „Imkite ant savo pečių mano jungą ir mokykitės iš manęs, nes aš romus ir nuolankios širdies, ir jūs rasite savo sieloms atgaivą“. Jėzus mus ragina paimti jo našta, kuri yra viso pasaulio našta, apimanti visų laikų ir kraštų žmogišką skausmą. Tačiau ši dieviška našta yra lengva, kai mūsų širdis tampa perkeista į romią ir nuolankią Viešpaties Širdį.

Širdies malda, tai lyg sielos kvėpavimas, tai svarbiausias punktas to naujo gyvenimo, į kurį norime eiti ir kitus vesti. Širdies malda reikalauja pastangų, reikalauja tęsti įprastas maldas ir atidžiai klausytis Sv. Dvasios įkvėpimų. Širdies malda nėra atsiskyrimas nuo bendruomenės ir jos reikalų. Ji padeda atskirti pelus nuo grūdų, tapti tikru Jėzaus Kristaus liudytoju. Ji padeda ištyrinti širdį ir atveria akis į tikrovę. Tyra širdimi mes ne tik geriau įžiūrime savo vargingą ir laimingą aš, bet ir mylintį, rūpestingą gailestingą Dievo veidą. Kai šitai pasieksime, galėsime ramia širdimi išlikti audringame pasaulyje, kai savo ramybę rasime Dievuje, ją skleisime kur tik beeitume ir ką besutiktume.

„Bažnyčios žinios“

Lietuviai etninėse žemėse

Pelesos lietuvius Gudijoje birželio mėnesį aplankė Lauryno Radziulyno mokyklos Alytaus rajone mokiniai su mokytojais ir rajono vadovais. Peleson jie atvyko ne tuščiomis, atsiveždami šūsnį Lietuvos mokyklose surinktų ir žmonių dovanotų knygų, lietuvių liaudies, tremties ir partizaninių kovų dainų, šiltesnių drabužėlių Pelesos lietuviškos mokyklos vaikams. Jai vadovauja direktorė Petronelė Brazauskienė. Kitu lietuvių židiniu yra tapusi pastatyta naujoji Sv. Lino katalikų šventovė Pelesoje. Daug atsiminimų apie šios lietuviškos srities Gudijoje praleistus metus svečiams iš Lietuvos papasakojo senstanti, bet dar žvalgi lietuvių veikėja Marija Kruopienė. Alytaus rajono savivaldybė ir švietimo skyrius šešis varganai gyvenančių Pelesos lietuvių vaikų pakvietė į Punios vaikų stovyklą. Dailiojo amato mokykla sutiko priimti keletą Pelesos lietuvių mokyklų auklėtinių, juos apgyvendinę bendrabutyje. Finansinę paramą tokiems Pelesos moksleiviams pažadėjo Alytaus miesto vadovai.

Karaliaučiaus krašto LB kultūros šventė liepos 6, Karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną, įvyko Karaliaučiuje, Žvejų kultūros rūmuose. Programoje dalyvavo Stalupėnų (Nesterovo), Gastų (Slavsko), Ragainės (Nemano), Gumbinės (Gusevo), Lazdynų (Krasnoznamensko) lietuvių ansambliai, svečiai iš Kauno, Marijampolės, susirinko ir apie tris šimtus Karaliaučiaus krašto tautiečių ir kitataučių lietuvių kultūros gerbėjų. Karaliaučiaus krašto kultūros šventėn lietuvių bendruomenė buvo pakvietusi Tėvynės sąjungos menininkų klubą iš Vilniaus ir sol. Danielių Sadauską, turėjusį giedoti Mažvydo giesmes. Prano Abelkio pranešimu „Lietuvos aide“, menininkai iš Karaliaučiaus Sv. Seimynos katalikų šventovės buvo nuvežti Istorijos muziejaus salėn, o ten buvo susirinkusios tik kelios dešimtys lietuvių. „L.r.“

Ligoninių - per daug

Lietuvoje dešimt dienų dirbė Pasaulio banko misijos dalyviai įsitikino, kad tikslinga rengti paramos Lietuvos sveikatos apsaugos sistemai reformuoti projektą.

„Tai buvo pirmoji parengiamoji misija, kurios metu buvo nustatyti projekto tikslai“, - spaudos konferencijoje sake projekto koordinatore, Pasaulio banko Europos ir Vidurinės Azijos departamento sveikatos ekonomistė Laura Rose. Pasaulio banko projektas bus pradėtas įgyvendinti po 12-24 mėnesių. Bus finansuojama pirminės sveikatos priežiūros reforma ir ligoninių sistemos pakeitimai.

„Visiškai aišku, kad Lietuvoje per daug ligoninių. Tiek jų turėti jūsų šalis negali sau leisti“, - sakė L.Rose. Pasaulio banko projekte, misijos dalyvių teigimu, bus numatytos ir priemonės, kurios padėtų padaryti reformą mažiausiai skausmingą. „L.r.“

Susirinko svetur studijuojantys lietuviai

Maždaug pusšimtis užsienyje studijuojančių lietuvių surengė trijų dienų vasaros stovyklą prie Antalieptės marių Zarasų rajone.

Kaip Eltos korespondentui sakė vienas šios stovyklos iniciatorių Prahos Karlo universitete istoriją studijuojantis Linas Eriksonas, Bajotiškių vieniemyje susibūrė jaunuoliai, studijuojantys JAV, Europos ir Šiaurės šalių aukštosiose mokyklose. Daugelis jų susipažino elektroniniu paštu arba skaitydami „Internet“ kompiuterių tinkle platinamą lietuvių studentų elektroninį biuletėnį „Užuomazga“.

Į šią stovyklą pakviesti ir jau

baigę studijas svetur ar dar tik besirengiantys išvykti mokytis į užsienį.

Bonoje besimokančių studentų šeimai priklausančiame vieniemyje iškilo medinis stulpas, ant kurio prikaltos lentelės su stovyklautojų vardais ir valstybių, kuriose jie studijuoja, pavadinimais

Atviros Lietuvos fondas nutarė skirti lėšų, už kurias Vilniuje bus organizuojami seminarai ar net įsteigtas informacijos centras, padėsiantis tautiečiams išvykti mokytis į užsienio šalis.

Nepatvirtintais duomenimis, šiuo metu įvairiose pasaulio aukštosiose mokyklose studijuoja keli šimtai Lietuvos piliečių. „L.r.“

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniais skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra

ČEČENIJOS KOVA

Rašo dr. Jonas Kunca

Beveik prieš 2 metus prez. Jelcinas pasirašė įsakymą jėga priversti Čečėniją paklusti Maskvai. Buvęs kariuomenės vadas gen. Grachov užtikrino Jelciną, kad rusų desantininkai per 2 valandas užims sostinę Grozny. Labai apsiriko Rusijos prezidentas ir jo generolai. Šiuo metu čečėnų laisvės kovotojai vėl užėmė sostinę ir laiko apsuptus tūkstančius rusų karių. Čečėnų partizanų vadas sako, kad rusai vartodami visą savo tankų ir lėktuvų jėgą galėtų vėl užimti Grozny, bet tuo atveju prarastų 10.000 - 20.000 karių, o čečėnai vėliau tą miestą vėl atsiimtų. Gėdinga padėtis Rusijai, kuri dar vis pretenduoja būti pasauline galybe. Sumišę Kremliaus vyrai nutarė pavesti gen. Lebed'ui išspręsti šią problemą diplomatinio būdu. Jelcinas davė gen. Lebed' beveik neribotus įgaliojimus.

Rugpjūčio 12 d. Lebed' susitiko su čečėnų kovotojų vadovybe. Tuoj grįžo į Maskvą pranešti apie partizanų reikalvimus. Po kelių dienų jis vėl atsirado Čečėnijoje vesti derybas. Prieš tai jis aplankė rusų generalinį štabą Čečėnijoje. Ten matyt sužinojo, kad paliaubas rusai sulaužė pildydami vidaus r. ministro gen. Kulikov'o įsakymą. Lebed' grįžo į Maskvą ir viešai apkaltino vid. r. ministrą dėl rusų karinės katastrofos Čečėnijoje ir pareikalavo, kad jisai atsistatytų ar

būtų atleistas. Jelcinas turįs pasirinkti vieną iš dviejų: Lebed' ar Kulikov.

Kaip matom Čečėnijos karas iššaukė rimtą krizę pačiame Kremliuje. Rašant šį straipsnį, dar neaišku, ką nuspręs prez. Jelcinas. Jei gen. Lebed' pralaimės, karas Čečėnijoje tęsis toliau. Kad tokia mažutė šalis iki šiol atsisprytė didžiosios Rusijos puolimui ir dar padarė priešui daug žalos, yra stačiai nuostabu. Čečėnija yra 3 kart mažesnė už Lietuvą. Kalnuota. Tik slėniuose galima verstis žemdirbyste, sodininkyste. Kalnai apaugę miškais, kurie padeda medžio pramonės išsivystymui. Žemės gelmėse yra naftos ir dujų. Prieš 60 metų Čečėnija teikė Rusijai 1/3 reikalingos naftos. Dabar Maskva ją gauna iš Sibiro. Svarbios ekonominės ar strateginės rolės Čečėnija nevaizina. Kad Rusija ją puola su tokiu įniršimu, yra dėl prasto prestižo ir Rusijos teritorijos integralumo.

Maskva prisibijo, kad po Čečėnijos ji gali prarasti ir kitas musulmonų respublikas. Kad neskaitlinga čečėnų tauta taip priešinasi rusų invazijai, priklauso nuo čečėnų meilės gyventi laisvėje ir pasiryžimo ginti savo šalį. Partizanai gauna ginklų iš draugiškų musulmonų valstybių, bet iki šiol neturi priešlėktuvinių raketų, kurios atbaidytų rusų aviaciją nuo dažnų bombardavimų dažniausiai nestrateginių taikinių. Bet jei karas

tęsis, ir šitą ginlą partizanai iš kur nors gaus.

Kol kas efektyviausias čečėnų ginklas yra drąsa ir strateginis sumanumas. Dažnai, kaip kad prieš keliolika dienų, čečėnai suplanuoja puolimą rusams visai netikėtoje vietoje. Sostinė Grozny jie puolė iš trijų pusių su 1500 partizanų. 7000 rusų paniko ir buvo nugalėti arba apsupti.

Kai stebim įvykius Čečėnijoje, privalėtumėm atkreipti dėmesį į mūsų šalį ir mus pačius. Ar ne per didelis yra mūsų pasitikėjimas, kad mus apsaugos NATO, Europa ar kas nors kitas? Ar mūsų karinių pajėgų paruošimas ir apginklavimas yra tinkami? Ar mums netrūksta drąsos ginti laisvę, jei būtų reikalas? Ar turėtumėm tinkamus vadus pavojaus atveju?

NATO klausimas, apie kurį tiek daug kalbama, dar kabo ore. Kitais metais žadama priimti į tą organizaciją Lenkiją, Vengriją ir Čekiją. Mes liksime neaiškioje zonoje, ir rusai tai galėtų išnaudoti. Švedijos min. pirm. Persson rugpjūčio 6 d. kalbėjosi su prez. Clinton'u apie Baltijos valstybių saugumą, nes jam atrodė pavojinga vienas valstybes priimti į NATO, o kitas palikti. Vašingtonas vengia aiškiai pasisakyti, nes nenori kompromisų. Sako, lai švedai ir suomia rūpinasi Pabaltijo saugumu. Tai pigus „šposas“. Švedai ir suomia nei gali, nei nori mūsų ginti.

Jei bus pavojus, teks patiems pasipriešinti imant čečėnų pavyzdį arba kaip avelėm bėgti į rusų diendaržį.

Dėl Baltijos šalių gamybinės galios stiprinimo...

Rusijos carai šimtmečiais puoselėjo mintį turėti išėjimą į Baltijos jūrą. Čia juos viliojo neužšalantys uostai, patogi strateginė padėtis. Dabartinė Rusijos kaip Sovietų Sąjungos paveldėtoja, neprarado savo agresyvumo, siekimo dominuoti buvusiose pavaldžiose teritorijose. Tai liūdią užsitiesęs karas Čečėnijoje, neramumai Tadžikijoje, Azerbaidžiane, kariuomenės koncentracija Pskovo regione ir kitur. Naudojami ir taikūs „spaudimo“ būdai, -Gazprom ir Lukoill koncernų spaudimas jaunom nepriklausamom valstybėm, grąšinant nutraukti energetinių resursų tiekimą. Dingstimi tam gali būti tariamas Baltijos šalyse gyvenančių rusiakalbių žmogaus teisių pažeidimas, karinio tranzito per Lietuvą suvaržymas ir kita.

Baltijos valstybės, susigražinusios Nepriklausomybes skyrė ir skiria nepakankamai dėmesio savo šalių gynybai. Iki šiol nei viena iš jų neturi reikiamos nacionalinės gynybos koncepcijos.

Rusija su savo artimiausia sąjungininke Baltarusija turi ištisinę sieną su Estija, Latvija ir Lietuva. Palyginti siauras koridorius, jungiantis Lietuvą su Vakarų Europa per Lenkiją iškilus tarptautiniam konfliktui vargu ar užtikrintų saugų susisiekimą su šio regiono šalimis, o jūros keliai gali būti blokuojami Rusijos karo laivų nuolat patruliuojančių Baltijos baseine. Todėl per istorijos duotą „atokvėpį“, kol Rusija vėl sustiprins savo ekonominę ir karinę galią, Baltijos šalys turi pasinaudoti joms duotu šansu, besiruošdamos įstoti į Europos Sąjungą ir NATO organizaciją, turi kartu stiprinti ir savo šalių karinį potencialą:

a) sudarant Estijos, Latvijos ir Lietuvos ekonominę, politinę bei karinę sąjungą;

b) sustiprinant sausumos sienų apsaugą su Rusija, Baltarusija ir Kaliningrado (Karaliaučiaus) kraštu, o taip pat jūrų sienų bei oro erdvės kontrolę ir gynybą;

c) reikalaujant Jungtinių Tautų ir Europos Sąjungos, kad būtų nustatytas Karaliaučiaus krašto statusas, o tuo pačiu ir išspręstas šio krašto demilitarizavimas, vadovaujantis Potsdamo konferencijoje (1945 m.) priimtais susitarimais (sušaukiant Tarptautinę Taikos konferenciją);

d) organizuojant bekompromisinę kovą su kaimyninių šalių agentūrų ardomąja veikla.

Lietuvos vienybės (Baltic Unity) organizacijos valdybos pirmininkas **Vytautas Nezgada**

bijo „LUKoil“, kuris pretenduoja valdyti būsimąjį koncerną, bet jam dar norima atiduoti ir pelningai dirbančią „Naftos terminalo“ bendrovę, kuri eksportuoja ir importuoja naftos produktus bei skystąsias trąšas.

Pasak M.Gusiatino, „Naftos terminalas“ turėtų likti alternatyva apsirūpinant kurų, nes artimiausiu metu bendrovė bus pajėgi spręsti visas naftos ir jos produktų eksporto ir importo problemas Lietuvoje.

„Vartai“

Rusijos „LUKoil“ laukia palankaus politinio klimato Lietuvoje

„Jei nenorit, tai mums ir nereikia“, - aiškino Rusijos naftos koncerno „LUKoil“ viceprezidentas Leonidas Fedunas nesėkmingus koncerno bandymus Lietuvoje privatizuoti „Mažeikių naftos“ gamyklą bei „Būtingės naftą“, kuri rūpinasi terminalo Būtingėje statyba.

Tačiau po šių nesėkmių „LUKoil“ neatmeta galimybės atsigrębti privatizuojant steigiamą Lietuvos naftos koncerną „Lietuvos nafta“, dėl kurio privatizavimo verda politinės aistros.

„Būtent „LUKoil“ dukterinė įmonė „LUKoil Baltija“ kartu su Lietuvos naftos įmonių vadovais Gedimino Kiesumi („Mažeikių nafta“), Vladislavu Gedvilu („Būtingės nafta“) ir Ivanu Dološickiu („Biržų naftotiekis“) pasiūlė Energetikos ministerijai steigti „Lietuvos naftą“.

Ministerija dar įkalbėjo į kompaniją priimti skolose paskendusią „Lietuvos kuro“ bendrovę, ir koncerno steigimo įstatymo projektas pasiekė Seimą. Parlamentarai savo žodį turi tarti dar vasarą įvyksiančioje neeilinėje Seimo sesijoje.

Didžiausias „LUKoil“ šalininkas Seime, buvęs ekonomikos ministras Julius Veselka, pateikė dar vieną įstatymo

Zydrūnas Damauskas

projektą, kuriame siūlo į koncerną įjungti pelningai dirbančią bendrovę „Naftos terminalas“.

„LUKoil“ atėjimą į Lietuvą aktyviai palaiko ir Moterų partijos pirmininkė ekspremjerė Kazimiera Prunskienė, kurios valdoma naftos produktais prekiaujanti bendrovė „Vaikara“ daugiausia prekiauja „LUKoil Baltija“ degalais.

„LUKoil“ viceprezidentas L.Fedunas įrodinėjo, kad apie Lietuvos naftos koncerno steigimą beveik nieko nežino, matė tik nedidelę žinutę Rusijos laikraštyje „Komersant“. Paprieštaravus, kad viską žino jų dukterinės įmonės „LUKoil Baltija“ vadovai, viceprezidentai tai pasirodė neįtikinama, esą „LUKoil“ turi apie 200 dukterinių įmonių.

Lietuvos, Rusijos ir Liuksemburgo bendrąja įmone pasivadinusios „LUKoil Baltija“ vadovo pavaduotojas Bronislovas Vainora yra sakęs, kad „LUKoil“ pretenduoja į maždaug 25 proc. „Lietuvos naftos“ akcijų, ir neslėpė, kad „LUKoil“ suinteresuotas koncerno atsiradimu.

Paminėjęs, kad „LUKoil“ ne itin įsižeidė dėl nepasisekusio „Būtingės naftos“ ir „Mažeikių naftos“ privatizavimo, jis teigė, kad Baltarusijos Novopolocko naftos perdirbimo gamykla jau pasiūlė savo glėbį, tad „Mažeikių naftos“ gamyklai iškilis dar didesnė konkurencijos grėsmė.

Jis teigė, kad norėta privatizuoti ir „Būtingės naftą“, tačiau dėl politinio ažiotažo

Lietuvoje koncernas buvo priverstas atsitraukti.

„Būtingės naftą“ Rusijos koncernas turėjo pasidalyti su Italijos koncernu „Agip“. Viceprezidento nuomone, terminalas Būtingėje jau galėjo dirbti, nes „LUKoil“ domisi ekonominiais, o ne politiniais reikalais.

Panašu, kad „LUKoil“ ir be Būtingės gana greit išspręs išėjimą į Baltijos jūrą problemą, nes Rusijos vyriausybės norodumu bus statomas terminalas šalia Sankt. Peterburgo, aktyvų bendradarbiavimą siūlo suomia ir estai, o didžiausios „LUKoil“ perspektyvos yra Latvijos Ventspilio uoste.

Latviai pasirengę „LUKoil“ ir kitoms Vakarų bendrovėms atiduoti dalį „Ventspils nafta“ akcijų.

„LUKoil“ neskuba išsiparduoti. Tik 25 proc. koncerno akcijų priklauso JAV ir Europos investiciniams fondams bei bendrovėms.

Kalbėdamas apie tikslus Lietuvoje, L.Fedunas prisipažino, kad mokėtų Lietuvai valiuta už naftos tranzitą, jei būtų terminalas Būtingėje, investuotų į naftos perdirbimo gamyklą.

Lietuvoje „LUKoil“ perdirba savo naftą ir užsiima mažmenine bei didmenine naftos produktų prekyba. Netrukus „LUKoil“ dizelinis kuras bus reeksportuojamas per Klaipėdos naftos terminalą. Dizelinio kuro eksporto apyvarta kasmet turėtų siekti 500 tūkst. tonų.

„Naftos terminalo“ vadovas M.Gusiatinas teigia, kad nors visi

Bergždžia jaustis degančiam viso pasaulio rūpesčiais, bet neatlikti, kam įpareigoja konkreti „čia ir dabar“ situacija.

Juozas Girnius

Kova su korupcija - tik noras paslėpti galus

Laimonas Tapinas

Pradėsiu nuo nesenos citatos. Seimo Ekonominų nusikaltimų tyrimų komisijos pirmininkas V.Juškus į klausimą apie korupcijos mastus atsakė retoriniu klausimu: „Ar jūs dar abejojate, kad nei prokuratūroje, nei policijoje, nei teismouose, Vyriausybėje ar pačioje Prezidentūroje nėra korumpuotų žmonių?“

Pats V.Juškus, regis, tuo neabejoja. Korupcija, išnaudodama netobulą Lietuvos įstatymų, o dar labiau - jų kontrolės sistemą bei aukštų pareigūnų žemą moralę, apraižė valstybę kaip vėžio metastazės. Neseniai atliktoje verslininkų apklausoje apie 80 procentų jų yra įsitikinę, jog dauguma valdininkų yra korumpuoti, o 54 procentai prisipažino davę jiems kyšius.

Nėra tos savaitės, kad žurnalistai neiškeltų naujų korupcijos faktų. Aukštoji valdininkija taip suįžūlėjo, jog net nebesislepia, nebekasa žemėn savo juodų pinigų, o perkasi limuzinus ar stotisi milijonus kainuojančias pilaites, kaip tai padarė Žemės ūkio ministerijos sekretorius V.Kamblevičius, kurio vardas nuolat minimas spaudoje, kai kalbama apie tyčinius bankrotus ar ryšius su nusikalstamu pasauliu.

Žurnalistai suskaičiavo bene 15 finansinių aferų, kurias inspiravo buvęs aukštas LKP pareigūnas, o dabar vieno banko prezidentas. Ir iš visų jis išėjo sausas!... Lygiai prieš metus V.Juškus skelbė, kad yra surinkta medžiaga, jog EBSW grupė supirko didelę dalį Žemės ūkio ir Valstybinio komercinio banko akcijų ir daro didelę įtaką, kai kuriems LDDP nariams.

Ir kas iš to? Nė vienas Seimo narys, nė vienas ministras, net ir smulkesnės žuvelės nepaliko savo posto, nesėdo į kalėjimą dėl korupcijos. Baisioji V.Juškaus komisija yra baisi tik popieriuje - ji arba neranda ekonominių nusikaltimų įkvėpėjų ir autorių, arba jie lieka nenubausti. Kyla negeras įtarimas, kad ši Seimo komisija yra sukurta ne išaiškinti korumpuotiems pareigūnams, o atvirkščiai - jiems pridengti, kad koks nors nesusipratus prokuroras ar komisaras neišknistų ko nereikia.

Praėjusių metų rudenį po R.Ozolo sukulto vėjo, kad korupcija grauzia aukščiausius valdžios ešelonus, Seimas priėmė nutarimą „Dėl Seimo specialiosios komisijos korupcijos faktams tirti“. Deja, šis noras taip ir liko popieriuje...

Seimo priimti įstatymai ir Vyriausybės nutarimai apie ekonomiką - štai ta terpė, kur pirmiausia pradeda veisti korupcijos bacilos. Dažnai priimti paskubomis, parengti ir stumiami suinteresuotų grupių šie dokumentai tarsi specialiai žiojėte žiojėja išimtimis, rezervais, galimybe valdininkams juos laisvai traktuoti. Siandien Lietuvoje nėra jokios institucijos, kuri analizuotų korupcijos požinių įstatymus, poįstatyminius aktus, jų vykdymo ir kontrolės mechanizmą. Ir ne tik analizuotų, bet ir siūlytų Seimui užlopyti teisinių aktų spragas bei

juridinius kovos su korupcija būdus. Tokiu organu galėjo tapti minėta komisija, deja, jos nėra ir, regis, nebūs...

Yra tik atskirų Seimo narių desperatiškas bandymas kažką daryti. Paskutinėmis pavasario sesijos dienomis K.Kubertavičiui pavyko prastumti vieną antikorpucinį dokumentą - Teismo įstatymo 59-ojo straipsnio pataisą, kuri sugriežtina teisėjų darbo kontrolę. Per metus aukštesnei institucijai panaikinus tris teisėjo sprendimus, jis gali būti siūlomas atleisti iš darbo. O kokia kilo audra teisininkų pasaulyje, kad ši pataisa nebūtų priimta, kiek bauginta spaudoje, jog, pradėjus griežčiau kontroliuoti korumpuotus teisėjus, sugriūsianti visa teismų sistema... Vis dėlto pataisa buvo priimta, nors tai tik lašas jūroje kuriant juridinę kovos su korupcija sistema.

Antrasis jos etapas galėjo būti A.Paulausko siūlomas organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos tyrimo departamentas, kuris galėtų būti įkurtas prie Generalinės prokuratūros. Idėja išties įdomi, regis, pasiskolinta iš Italijos, kur kova su korumpuotu pasauliu vyksta itin sėkmingai. Lietuvoje gi net dorų kovotojų jėgos yra išblaškytos po tris žinybas, kurios tarpusavyje konkuruoja, o kartais ir tyčia trukdo viena kitai.

Deja, ir šis projektas, pasiūlytas dar 1995 metų rudenį, regis, taip ir numirs, keliaudamas iš vieno aukšto vado stalčiaus į kitą. Ir nieko nuostabaus - nereikia, visiškai nereikia realios kovos su korupcija nei dabartinei valdžiai, nei dorajai opozicijai. Kaip gražiai šie ponai dar iš AT - ir LDDP, ir būsimi konservatoriai, ir kiti partiečiai pasidalijo neteisėtai gautus žemės sklypus, padengdami valstybei 5 milijonų litų žalą, kurios niekas nesirengia atlyginti. Kaip gražiai dažname banke akcininkais tapo ir dešinieji, ir kairieji. Konservatoriai skelbė, kad LDDP priėmusi bent 26 korupcinius įstatymus. Vėliau paaiškėjo, kad už 18 iš jų balsavo ir patys šie teisingumo gynėjai

„L.r.“

Apiplėšti vokiečiai

Buvo apiplėšta ir sumušta po Lietuva automobiliu su gyvenamąja priekaba keliaujanti vokiečių šeima. W.Schubertas ir jo žmona Kristina nutarė praleisti naktį Minijos pakrantėje, 19 kilometrų iki Klaipėdos. Dieną čia nuolat būna besiilsinčių žmonių, šalia veikia šašlykinė „Raganaitė“.

Vokiečius pažadino beldimas į priekabos duris. Jie suprato tik du žodžius - policija, dokumentai. Patiklūs keliauninkai atidarė duris. W.Schubertui iškart lazda buvo trenkta į galvą. Į namelį įsiveržė du maždaug 20 metų vyrai išvertė iš lovos išsigandusią moterį, išmėtė daiktus, pasigrobė visus rastus pinigus (maždaug 4 tūkstančius litų), dokumentus.

Nukentėjusieji kreipėsi į Klaipėdos rajono policiją. Gargždų ligoninėje medicinos pagalbos atsisakė. Jie nori - grįžti namo. „L.r.“

TRUMPAI

Sumanus pasiteisinimas
„LDDP negali prisiimti visos atsakomybės dėl bankų krizės, kadangi iš 14 probleminių bankų, kurių padaryta žala siekia apie 782 milijonus litų, tik du buvo įsteigti šiai partijai esant valdžioje“.

Tai pareiškė spaudos konferencijoje LDDP frakcijos valdybos narys Vytautas Juškus. Todėl žmonėms padarytus nuostolius, jo nuomone, „reikia dalytis ne tik pozicijai, bet ir opozicijai“.

Valstybės saugumo
departamento prašymu valstybinės žvejybos laivyno įmonės „Jūra“ veiklą tikrinę kontroleriai nustatė nemažai pažeidimų, nuomojant žvejybos laivus. „Jūros“ vadovus daugeliu atvejų galima patraukti baudžiamojon atsakomybėn už valstybės turto iššvaistymą.

Vilnietis Vitalijus Narkevičius po maudynių Akmenos ežere (Trakų rajonas) neberado savo automobilio „Volkswagen Jetta“, kurį paliko kelio Trakai-Vievis kelkraštyje.

Kaip sakė Trakų rajono policijos komisariato komisaras Eugenijus Čaikovskis, tai jau antroji automobilį vagystė prie Trakų ežerų.

Prieš mėnesį kitas vilnietis, besimaudydamas Totoriškių ežere, prarado savąjį „Audi 80“. Komisarų teigimu, sumanusiųjų poilsiauti Trakuose neretai laukia tokios staigmenos.

Yra buvę atvejų, kai išsimaudę Trakų ežeruose poilsiautojai lieka kaip stovi - su vienomis glaudėmis.

Lietuvos Vyriausybė priėmė nutarimą parduoti Rusijos generalinio konsulato Klaipėdoje reikmėms žemės sklypą bei pastatą.

1625 kv. metrų ploto žemės sklypas Rusijai kainuos 65 tūkst. JAV dolerių, o jame esantis pastatas - 155 tūkst. JAV dolerių. Pirkimo ir pardavimo sutartį su Rusijos generalinių konsultatu įgaliotas pasirašyti Klaipėdos meras.

Cečenijoje ir Maskvoje visais informacijas kanalais sklido gandai apie tai, kad Cečenijos prezidentas generolas Džocharas Dudajevs yra gyvas.

Apie tai, kad Dž. Dudajevs yra gyvas, šiuo metu gydomi Turkijoje ir greitai grįš į Cečeniją, pranešė Grozno laikraštis „Grozenskij rabočij“. Rusijos televizijos kompanijos NTV naujienų laida „Itogi“ teigė, kad Cečenijos prezidentas ketina į Grozną sugrįžti.

Rusijoje ir Baltarusijoje nerimsta skandalas dėl Rusijos Dūmos komunistų frakcijos deputato Viktoro Iliuchino pareiškimo apie CŽV neva rengiamą sąmokslą prieš Baltarusijos prezidentą Aleksandrą Lukašenką.

Jau kitas Rusijos Dūmos deputatas, Liberalų demokratų partijos lyderis Vladimiras Žirinovskis pareiškė, jog yra naujų duomenų apie CŽV planus.

Prie Baltarusijos priešų, padedančių rengti šį sąmokslą, V.Žirinovskis priskyrė jau ne tik Lenkiją, bet ir Lietuvą bei Latviją.

„Ardomosios veiklos prieš Baltarusiją centrai yra ne tik Varšuvoje, bet ir Rygoje, Vilniuje ir net Maskvoje. Aktyviai su jais bendradarbiauja Ukrainos nacionalistai iš „UNA-UNSO“, - pareiškė V.Žirinovskis.

Tačiau jokių konkrečių faktų apie konspiracinius butus ar CŽV darbuotojų skaičių Vilniuje ir Rygoje V.Žirinovskis nepateikė.

Tačiau jis pareiškė, kad „kaip jokiaje kitoje buvusio SSRS respublikoje, Baltarusijoje yra itin daug įtakingos žydų išseivijos - bloga lemiančio Lenkijos palikimo. Šios išseivijos pagrindų televizijoje, radijuje, visose visuomenės informavimo priemonėse sufurmuotos specialios grupuotės. Būtent šioms kadrims CŽV operacijoje tenka kurstančio ir atakuojančio avangardo vaidmuo“.

Du Baltarusijos Liaudies fronto veikėjai - Zenon Pozniak ir Sergej Naumčik - lankydamiesi Jungtinėse Valstijose, pasiprašė politinio prieglobsčio. Spaudos konferencijoje aiškindami savo sprendimo priežastis, Baltarusijos opozicijos veikėjai sakė, kad tėvynėje jiems grėšia kalėjimas. Populistinių šūkių dėka rinkimus laimėjęs Baltarusijos prezidentas Lukašenka grąšina, jog paleis šalies parlamentą, jei šis jam trukdys padaryti konstitucijos pataisus, suteikiančias prezidentui daugiau valdžios. Liaudies fronto veikėjai taip pat minėjo Lukašenkos paskelbtą ketinimą nepalikti prezidento posto pasibaigus kadencijai.

Turkijos valdžiai nusileidus politinių kalinių reikalavimams, baigėsi 69 dienas trukęs jų bado streikas. Per visą protesto akciją mirė 12 kalinių. Atšaukus streiką, keletas bado išsekintų kalinių tuoj pat buvo paguldyti į ligonines.

Patenkindama badavusiųjų politinių kalinių - kurdų, nusteistų už separatizmą ir komunistų - reikalavimus, Turkijos vyriausybė sutiko uždaryti griežto režimo kalėjimą, esantį Eskisehir vietovėje. Vyriausybė taip pat sutiko užtikrinti politiniams kaliniams geresnes kalinimo sąlygas, dažnesius pasimatymus su šeimų nariais ir pan.

Lietuva ir Latvija ketina įkurti bendrą karą lakūnų rengimo centrą Panevėžyje.

Tokia galimybė aptarė Latvijos Lielvards mieste susitikę Lietuvos karinių oro pajėgų vadas pulkininkas Zenonas Vegelecičius ir Latvijos karinių oro pajėgų vadas Karlis Kinsas.

Panevėžyje planuojama rengti naujus kadrus abiejų šalių aviacijai.

Centro įkūrimą turėtų finansuoti abiejų šalių vyriausybės, bet jo kūrimui dar reikia gynybos ministrų susitarimo.

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokesį, išrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

Skautininkų Ramovė

Lietuvių Skautų Sąjungos Melbourno Skautininkų Ramovės pirmininkė s.Birutė Prašmutaitė sušaukė sueigą Parapijos Namuose Kensingtone rugpjūčio 13 d. vakare. Dalyvavo mūsų Australijos Rajono Vadas v.s.Narcizas Ramanauskas, Rajono Brolijos Atstovas v.s.Henrikas Antanaitis, Rajono Seserijos Atstovė v.s.Rasa Statkuvienė, Dvasios Vadovas v.s.fil. kun. Pr. Dauknys ir skautininkai ir skautininkės. Ramovės pirmininkė s.Birutė pranešė, kad LSS Tarybos Pirmija Amerikoje mūsų Džiugo Tunte daug metu dirbusį ir vadovavusį jaunesniųjų ir vyresnių skautų draugoves bei Tėvų komitetui, pakeliamas į Paskautininko laipsnį. Už savo gabią ir nuoširdžią veiklą, auklėjant skautiškąjį jaunimą, jam jau buvo suteiktas Vėliavos Žymuo - medalis. Rajono Vadas v.s.Narcizas perskaitė iš LSS Pirmijos pranešimą: vyr. skiltininkas Juozas Lukaitis pakeliamas į Paskautininko laipsnį. Apeigas pravedė v.s.Henrikas Antanaitis. Skautininkėms - Rasai ir Onutei įnešus Lietuvos Trispalvę Vėliavą, v.s.Henrikas citavo Skautininko Įžodžio tekstą, pakartojant Įžodžio davėjui. Jam pabučiavus Vėliavą, Henrikas nurišo jam Skauto Vyčio kaklaraištį ir uždėjo Skautininko žalią kaklaraištį. Pakvietė v.s.Narcizą užrišti jam ant kaklaraiščio Gero darbelio mazgą, o v.s.fil. kun. Pr. Dauknys užrišo jam Tėvynės mazgelį.

Naujasis Skautininko Įžodį davęs yra iškilus akademikas,

Juozas Lukaitis davęs Skautininko Įžodį

universitete baigęs teisės mokslus su aukštais pagyrimais, turi jau savo advokatūrą su tarnautojais. Kasmet mėnesį ir kitą atlieka Australijos Karo Laivyne pareigas, kur jau yra pakeltas į Commander-vadovavimo titulą, o iš D.Britanijos Karalienės Elizabeth II yra gavęs Notary titulą. Visi sueigos dalyviai pasveikino mūsų naująjį skautininką, padainavo populiarią dr. s.Nijolės sukūrta dainą ir oficialią dalį baigėme pagiedodami „Ateina Naktis“. Naujasis skautininkas pagal tradiciją pateikė lietuviškos skautiškos veiklos darbų reikšmės referatą, kurį vėliau atspausdinsime.

Ramovės pirmininkė s.Birutė pateikė daug klausimų, artėjant Lietuvių Skautų Sąjungos Australijoje įkūrimo 50 metų Jubiliejui. Abiejuose Australijos lietuvių laikraščiuose bus mūsų skautiškos veiklos 50 metų atspindžiai.

Sekanti Skautininkų sueiga Parapijos Namuose lapkričio 19 d. P.D.

Laurai Vokietijoje

Aušra Motuzienė

N.Katilienė tapo Koburgo konkurso įžymybe. Autorės nuotr.

Prieš pusmetį džiaugėmės trijų jaunų Lietuvos dainininkių pergale tarptautiniame J.Vitolio vokalistų konkurse Rygoje. O štai dabar viena jų, šio konkurso diplomantė Natalija Katilienė, pelnė laureatės vardą tarptautiniame A.Gardi operos dainininkių konkurse Koburge (Vokietija), kuriame varžėsi daugiau kaip 40 atlikėjų iš dvylikos pasaulio valstybių. Konkursantai turėjo parengti septynias operų ir penkias

operečių (tarp jų - būtinai J.Strausko) arijas.

Koburgo konkurso premijų fondą sudarė net 37 tūkstančiai markių. Pirmoji premija - 12 tūkstančių - nebuvo įteikta, dvi antrąsias pelnė olandų baritonas ir sopranas iš Austrijos. N.Katilienė teko trečioji vieta ir specialus prizas už geriausią XX amžiaus operos arijos interpretaciją (solistė dainavo Marijos lopšinę iš A.Bergo operos „Vocekas“). Jau po antrojo turo N.Katilienė gavo pasiūlymą pasirodyti Bonos operos teatre - atlikti čia Siuzanos (W.A.Mozarto „Figaro vedybos“) ir Nanetės (G.Verdi „Falstafas“) partijas. Koburgo spauda nešykštėjo lietuvaitei komplimentų už balso paslankumą, gražų tembrą, išraiškingą frazuotę, menišką ir įtaigias interpretacijas. „L.R.“

Vilniaus abiturientas parsiveš aukso medalį iš Vengrijos

Vilniaus Žemynos vidurinės mokyklos abiturientas Linas Medžiūnas pelnė aukso medalį Vengrijoje tarptautinėje informatikos olimpiadoje.

Sidabro medalius iš Vengrijos parsivežė Panevėžio Juozo Balčikonio gimnazijos auklėtiniai Vaidas Gasiūnas ir Tomas

Lietuvos Respublikos konsulato Pietų ir Vakarų Australijai bei Š.Teritorijai pranešimas

L.R. Užsienio Reikalų Ministerija prisiuntė konsulatui Lietuvos piliečių, nuolat gyvenančių užsienio valstybėse, konsulinės registracijos instrukciją, kuria yra nustatoma šio registravimo tvarka.

L.R. piliečiai gyvenantys Pietų ir Vakarų Australijoje bei Š.Teritorijoje, pareiškę norą, gali užsiregistruoti konsulinėje įstaigoje.

Tam jie turi pateikti L.R. piliečio pasą, dokumentą suteikiantį

asmeniui teisę gyventi užsienio valstybėje bei 1 fotonuotrauką arba L.R. piliečio paso paskutiniojo lapo fotokopiją.

Jie taip pat turi užpildyti konsulinės registracijos anketą. Atliktus konsulinę registraciją, L.R. piliečio pase gali būti dedamas registracijos spaudas.

Lietuvos Respublikos piliečiai norintieji būti užregistruotais konsulinėje įstaigoje, dėl registracijos anketų prašomi kreiptis į konsulatą: 27 Rickaby Street, Croydon Park, SA, 5008.

Jurgis Jonavičius
Garbės konsulas

Vėl remontuojama Seduvos bažnyčia

Rašo kun. Antanas Valantinas

Seduvos bažnyčia yra viena iš didžiausių ir gražiausių Lietuvos bažnyčių, taip pat ir viena iš seniausių. Ji yra statyta 1640 metais. Savaime aišku, kad per 356 savo amžiaus metus ji buvo ir padidinta ir papuošta bokštais ir nekartą remontuojama.

Paskutinį kartą Seduvos bažnyčią remontavo, išdekoravo, šventorių sutvarkė, atnaujino bažnyčios inventorių kanauninkas Bronius Antanaitis, tačiau,

metams slenkant, atsiranda naujų darbų, kuriuos padaryti tenka kun. Gintarui Jonikui, pernai pradėjusiam vadovauti Seduvos bažnyčiai ir parapijai. Kun. Gintaras Jonikas yra 33 metų amžiaus, energingas ir sumanus administratorius, ir todėl reikia tikėtis, kad, jam vadovaujant, tie nauji darbai bus atlikti.

Pirmas darbas jau padarytas, butent, apie 80 kv. metrų pradėjusio pūti parketo pakeista nauju. Tačiau didžiausi darbai dar priešakyje. Prieš kiek laiko buvo pastebėta, kada vieno bažnyčios bokšto kupolas yra pakyrpęs. Apžiūrėjus rasta, kad abiejų bokštų kupolai yra dėl senumo beveik supuve, ir juos reikia perdirbti iš naujo.

Pirmo bokšto kupolo remontas jau vyksta: bokštas apjuostas, pastoliais, po kuriuos vaikštinėja remontininkai, nagingi Seduvos meistras Gaudentas ir Geraldas Škromanai ir Redas Stanulis. Kadangi Seduvos bažnyčia yra architektūros paminklas, tai visą darbą prižiūrės atitinkamų žinybų darbuotojai.

Seduvos bažnyčia

Taigi, meistrų darbas yra atsakingas. Daug rūpesčio yra klebonui: remontams reikia daug lėšų, medžiagų, talkininkų, o parapijiečius spaudžia ekonominė krizė, ir ne visi aukomis remia remonto darbus.

Siaip ar taip, meistras tikisi, kad iki rugsėjo mėnesio pradžios pirmo bokšto kupolas bus galutinai suremontuotas, atnaujintas, ir nebebus pavojaus, kad gali nugriūti.

Ateinančiais metais žadama remontuoti antro bokšto kupolą. Manoma, kad to bokšto kupolo remonto darbai pareikalaus dar daugiau lėšų, nes savi meistras nebedirbs (girdėjau, kad kviečiami į Ameriką), o darbus vygdys kokiam tai statybinė organizacija.

Po tų darbų atsiras naujų darbų. Neveltui J.E. Vyskupas J. Preikšas Seduvos bažnyčiai paskyrė jauną ir energingą administratorių kun. Gintarą Joniką.

o tos pačios mokyklos auklėtinis Laurynas Riauba - bronzos medaliu.

Indijoje surengtoje pasaulinėje matematikų olimpiadoje sidabro medalis paskirtas Kauno technologijos universiteto gimnazijos auklėtinui Giedrui Alkauskui. Bronzos medaliai atiteko panevėžiečiui Vaidui Gasiūnui bei Didžiojoje Britanijoje mokyklą baigusiam ir toje šalyje pasiliekančiam studijuoti vilniečiui Vytautui Paškūnui.

Iš viso tarptautinėse olimpiadose šiemet dalyvavo 19 Lietuvos moksleivių.

„L.R.“

A. † A. Vladas Vaitkevičius

*Iš kalnų į kalnus mes keliaujam,
Iš daubos į daubą grimstam mes,
Kol Jisai kaip minkštą sniego saują
Amžinos dienos ugnin įmes...*

Ir vėl nulenktomis galvomis sustojome prie lietuvių bičiulio kapo. Visai nelauktai ir netikėtai su šiuo pasauliu atsiskyrė A.†A. Vladas Vaitkevičius. Nuliūdę stovėjome prie Vlado karsto. Kaip voratinklis dienos suplyšo, kaip plonutė šilkinė gija. Nutilo jo žemiška daina nebaigta taip staigiai ir netikėtai. Liūdesys pripildė draugų širdis.

Vėl naujas kauburėlis supiltas.

A.†A. Vladas Vaitkevičius gimė 1918 metais, gražiame Dzūkijos Balbieriškio miestelyje. Mylėjo jis savo gimtinės žemę, taip kaip ir prieglobstį radęs - Australiją. Čia jis praleido didesnę savo gyvenimo laiką.

Nelengvas buvo jo gyvenimo kelias. Daugelį metų slaugė savo sergančią žmoną, kuri vos prieš kelis metus pasimirė. Liūdesys užliejo širdį.

Jo gyvenimo Golgota prasidėjo dar jam esant Lietuvoje. Prieš Sovietams okupuojant Lietuvą, jis buvo pašauktas kariuomenėn

atlikti karinę prievolę. Visai netikėtai pasikeitė laikai. Kariuomenę perėmė nauji šeiminkai ir lietuvius karius išvežė iš Lietuvos į Rusiją tęsti karinę prievolę. Štai ir vėl užklupo antrasis pasaulinis karas. Rusai privertė juos kariauti su Vokietija.

Papuolė į Vokiečių belaisvę. Pasibaigus karui, kai vokiečių sargybiniai išsilakstė jis turėjo galimybę pabėgti į Šveicariją. Čia jis, kaip lietuvis gavo pabėgėlio statusą ir po kelių metų atsiturė Australijoje.

Buvo labai darbštus. Gražiai įsikūrė Melbourn priemiestyje. Vedė anglų kilmės moterį ir užaugino vieną dukterį. Dukteriai ištekęs jis liko vienišas. Susirado lietuvius draugus, įstojo į Lietuvių Pensininkų sąjungą. Prisijungė prie būrelio draugų ir su jais nuoširdžiai bendravo.

Tik štai visai netikėtai, gavo širdies priepuolį, mirė. Paliko liūdinčią dukterį, draugus, brolius ir seserį Lietuvoje. Palaidotas Melbourn Springvale kapinėse, po liūdinčiais berželiais, kurie primins jam jo gimtinę. Tegul Dievas bus jam gailėstingas. Išsėkis Ramybėje mūsų mielas bičiuli Vlada! V. Kr.

A. † A. Urtė Vilkienė

Atsisveikiname su buvusia Melbourn Socialinės Globos Moterų Draugijos nare. Nuliūdome išgirdusios, kad jos jau nėra gyvųjų tarpe, o rodos dar taip neseniai ji buvo pilna gyvybės pilna energijos.

Prisimenu aš ją, kaip draugišką, nuoširdžią ir paprastą, dirbančią viską kas papuola mums besidarbuojant, rengiant parengimus, balius, vakarienes. Paprašyta padėti, visuomet atskubėdavo su pagalba.

Paskutinius keliolika metų ryšiai su draugija buvo nutrūkę, a.†a. Urtė buvo išvažiavusi gyventi į Adelaidę, bet numirti sugrįžo atgal Melbournan, kur gyvena jos vienintelė dukrelė Anita ir vaikai.

Jiems abiems draugijos vardu reikiu gilia užuojautą ir drauge su jumis šiandien liūdime.

Užbaigsiu šį atsisveikinimą su poeto Vinco Kazoko eilėmis ir jo poemos kontempliacija.

„Ir kai aš vieną dieną būsiu jau pavargęs ir galutinai išsekęs, aš atsigulsiu žemėn poilsio. Sutapdamas visu savim su ja, neišsemama ir nepasotinama, kaip ir tu gyvenime. Aš būsiu neapsakomai laimingas atradęs žemėj tai, ką iš tavęs gavau ir ko dar negavau, gyvenime.“

Išsėkis Ramybėje.

Jonė Zalkauskienė
Melbourn Socialinės Globos
Moterų Draugijos pirmininkė

Ramunėlės ir sliekai pagerina dirvožemį

Anksčiau Australijoje gyvenusi Plungės rajono Smilgių kaimo ūkininkė Danutė Baltutienė, propaguojanti ekologišką žemdirbystę, savo sodyboje rajono ūkininkams surengė netradicinį seminarą. Jame dalyvavęs Vokietijos biodinaminės žemdirbystės konsultantas Wolfgangas Joerges'as papasakojo, kaip biodinaminiai preparatai iš ramunėlių, dilgėlių, valerijonų ir karvių mėšlo gali padėti pagyvinti

dirvožemį. Ekologiškai švarios žemdirbystės bendrijos „Gaja“ narys Adomas Putrius ragino ūkininkus dirvas tręsti ne mėšlu, o biohumusu. Naudojant pramoniniu būdu Lietuvoje gaminamą biohumusą, derlius padidėja 20-35 procentais. Šią naują organinę, ekologiškai švarią trąšą, naudojant visokias pūvančias atliekas ir raudonuosius Kalifornijos sliekus, gali pasigaminti kiekvienas sodininkas ar ūkininkas.

Elvyra Sabalytė - „L.r.“

Į Tremtinių Grįžimo Fondo sąskaita Nr. 888 TALKOJE iki rugpjūčio 11 dienos yra gautos sekančios aukos:

Po \$50 aukoją A.Kildisas, K.Bagdonas, S.Montvidas, L.Milašas, E.Karblane, E.Sliogeris, S.Gedwin; \$25 aukoją A.Benulis, \$40 aukoją V. ir Z. Vencius, \$456 TALKA - palūkanos.

A.†A. A.Bieliauskienėi mirus vietoj gelių aukos Tremtinių Namams: po \$50 aukoją L. ir O. Prašmutai, A.Ališauskas, Z.Prašmutaitė; \$30 aukoją S. ir V. Bartuškaitė, po \$20 aukoją J. ir O. Bratiškai, V. ir R. Pumpučiai,

V.Jablonskienė, F. ir M. Sodaiciai, S. ir M. Tamašauskai, M.Prašmutienė, V. ir G. Ališauskai, M. ir J. Venckai, H.Pletas, G. ir B. Končiūnai, Bražienė, P. ir S. Svambariai. Po \$10 aukoją S.Liesis, J. ir V. Zitkevičiai, P.Dargis, J.Simutienė, B.Prašmutaitė, E. ir E. Margan-Marganavičiai, M.Miliauskienė, K. ir D. Lynikai, T.Jurgelaitienė, J. ir S. Meiliūnai, \$8 P. Lazutka, \$5 J.Kairys, \$2 V. ir D. Simankevičiai. Iš viso \$535.

Viso iki 1996.08.11 \$88324.00

A. † A. Algimantui Petrikui

mirus, jo šeimai, seseriai dr. Elvyrai Šurnienei ir visiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

L. ir M. Kozlovskiai
V. Vaitiekūnienė
H. Statkuvienė
A. Vyšniauskienė
S. Liesis
V. Petraitienė
M. Sodaitienė

PADĖKA

A.†A. Aleksas Baltutis po sunkios ligos mirė Glendale Memorial ligoninėje, 1996 liepos mėn. 4-tą d. 2:10 ryto. Los Angeles, Amerikoje išgyveno apie 17 metų. Gimė 1926 m. vasario mėn. 10 d. Užsūčių kaime, Zemaičių Naumiestyje, Lietuvoje.

Jo kūnas buvo pervežtas į Melbourną, Australijoje. Liepos 15-tą 7 val. vak. Tobin Brother's Chapel buvo sukalbėtas šv. Rožančius. Atsisveikinimo žodžiai tarti įvairių Klubų, kuriuose A.†A. Aleksas veikė gyvendamas 30 metų Australijoje.

Liepos mėn. 16-tą 10 val. ryte laidotuvių šv. Mišios, kurias aukoją kun. Stasys Gaidelis, S.J. Svč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje. Nulūdėtas ir palaidotas dideliame Baltučių kape - Fawknere kapinėse. Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į Lietuvių namus pietums, kuriuos paruošė Katalikių Moterų Draugija. Jonas Venckus ir Jaunius Vaitkus rinko aukas „Vilties Bendrijai“ Lietuvoje, kuri šelpia našlaičius ar nelaimingus vaikus.

Noriu padėkoti Glendale Memorial ligoninės personalui, už taip ilgai gydžiusiam A.†A. Aleksą, dr. Milton Lovie, infekcijos specialistui, kuris ypatingai daug rūpinosi, kad A.†A. Aleksas pasveiktų, dr. Richard Suda, širdies ir plaučių chirurgui, kuris ir buvo prie Alekso iki paskutinės minutės.

Dėkoju kun. Stasiui Gaideliui, S.J. už sukalbėtą Rožančių koplyčioj, aukotas šv. Mišias bažnyčioje ir prie kapo sukalbėtas maldas. Dėkoju Alekso sūnėnams nešusiems karštą.

Dėkoju solistui Jurgiui Rubui už gedulingas giesmes pamaldų metu, Petriui Celnai prie vargonų, Juozui Keblui ir Valentinui Čižauskui prie altoriaus asistuojant.

Didelė padėka mano seseriai Laimai Vaičiūnienei iš Čikagos, kuri lydėjo mane šioj labai liūdnoj kelionėj.

A.†A. Alekso liūdi jo seserys: Genė, Zosė; broliai: Petras, Povilas ir Viktoras, kuris pravedė atsisveikinimą.

Liūdinti žmona Danutė

Baltijos jūros šalių armijų vadai nepaiso žmogaus teisių

Baltijos jūros regiono kariuomenių vadai nuolat nepaiso tarnaujančiųjų armijoje teisių. Tai, remdamasis Baltijos jūros įgaliojimo demokratijos ir žmogaus teisių reikalams Ole Espersenio tyrimų išvadomis, pranešė „Laisvosios Europos“ radijas.

O.Espersenas faktus apie žmogaus teisių padėtį armijoje rinko nuo 1995 metų rugsėjo. Tikimasi, kad apibendrinti duomenys bus paskelbti po dviejų mėnesių, kai su faktais ir rekomendacijomis susipažins Baltijos jūros šalių vyriausybės.

O.Espersenio tezę, kurios buvo išspausdintos Danijos laikraštyje „Berlingske Tidende“,

nurodama, kad kai kurių pažeidimų esama Vokietijos ir Skandinavijos šalių ginkluotosiose pajėgose, tačiau žmogaus teisės kur kas menkiau ginamos Rusijoje, Lenkijoje ir trijose Baltijos šalyse.

Viena didžiausių problemų naujose demokratinėse Baltijos regionio šalyse tai, kad jose nėra galimybes pasiskusti dėl žmogaus teisių pažeidimų armijoje. Dažnai kariai gali kreiptis tik į savo tiesioginį vadą, nors paprastai būtent juo ir norima skųstis.

Baltijos jūros šalių tarybai priklauso 11 valstybių. O.Espersenas savo postą užima nuo 1994 metų spalio.

„L.r.“

Kviečiame

visus ir iš visur

Į „GINTARO“ tautinių šokių ansamblio JUBILIEJINĮ 40 metų veiklos ballų

Pentadienį, 1996 m. rugsėjo 6 d. 7.30 val. vakaro North Melbourne Town Hall (prie Lietuvių Namų). Gros „Liquid Amber“ (buvęs „Dabar“) orkestras. Patieksime skanią vakarienę, o gėrimus atsineškite. Atvykite pasipuošę vakarine apranga, - pasidžiaukime kartu - mes šokame be pertraukos jau 40 metų!

Kaina studentams ir pensininkams \$20, suaugusiems \$25. Vietas užsisakykite iki rugpjūčio 29 d. (August) pas Danguolę Jokubaitienę tel. 9398 4607. Stalai 10/12 žmonių arba ateikite pavieniui - nenuobodžiausite. Lauksime Jūsų.

„Gintaro“ Tėvų komitetas

Organizuotas nusikalstamumas - grėsmė Baltijos regiono bendradarbiavimui

Goranas Perssonas

Svedijos Karalystės ministras
pirmininkas

Komunizmo šešėlio neliko

Ilgai Baltijos jūros vandenys temdė komunizmo šešėlis. Neįmanoma buvo nuplaukti į Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Rytų Vokietijos ar Sovietų Sąjungos uostus. Buvo neįmanoma susitikti. Mes gyvenome atskirti vieni nuo kitų.

Šiandien viskas pasikeitė. Svajonė apie Baltijos jūrą, kaip taikos jūrą, pirmą kartą XX amžiuje gali tapti realybe. Laisvos, nepriklausomos ir demokratiškos valstybės kartu gali vėl sujungti aplink Baltiją gyvenančias tautas. Taip vėl galėsime užmegzti istorinius ryšius.

Žlugus komunistinei santvarkai, mums, gyvenantiems aplink Baltijos jūrą, pasaulio žemėlapis prasipletė. Gyvenimas nebesibaigia ties Baltijos jūros horizontu Jūra atsivėrė, ir žmonės vėl gali susitikti, prekiauti ir užmegzti draugiškus ryšius.

Visbio susitikimo reikšmė

Šio greito ir puikaus pasikeitimo svarbi dalis buvo aukščiausio lygio susitikimas Visbyje gegužės 3-4 dienomis. Čia susitiko visų Baltijos jūros ir Skandinavijos šalių vadovai, dalyvavo visi vyriausybės vadovai, taip pat Europos Komisijos pirmininkas Jacquesas Santeras ir tuomet Europos Sąjungai pirmininkavęs Italijos premjeras Lamberto Dini.

Tai buvo iš tiesų puikus susitikimas. Pirmą kartą istorijoje demokratiškų vyriausybės vadovai iš visų Baltijos jūros šalių galėjo susitikti bendram dialogui apie regiono problemas ir galimybes. Šiame istoriniame susitikime buvo aptarta daug konkrečių klausimų.

- Susitikimas parėmė Baltijos valstybių ir Lenkijos artėjimą prie Europos Sąjungos. Tai labai svarbu. Visos regiono šalys su tuo sutiko.

- Mūsų nuomonė buvo vieninga dėl to, kad Europos Sąjungos ir Rusijos partnerystės ir bendradarbiavimo sutartis turi būti kuo greičiau ratifikuota.

- Sutarėme stiprinti piliečių saugumą gerindami bendradarbiavimą tarp policijos, muitinės, pakrančių apsaugos ir migracijos institucijų bei gelbėjimo tarnybų.

- Atkreipėme dėmesį į būtinybę greitinti sienų kirtimo ir muitinių procedūras tarp šalių.

- Nusprendėme vystyti tarptautinį bendradarbiavimą: keistis studentais, plėsti mokymo įstaigų kontaktus, skatinti kultūrinius mainus.

- Pabrėžėme bendradarbiavimo būtinybę energetikos ir atominės energijos saugumo srityse.

Visi šie klausimai buvo toliau plėtojami užsienio reikalų ministrų susitikime liepos mėnesio pradžioje. Nauji žingsniai glaudesnio

bendradarbiavimo link žengti daugelyje sričių. Visbio ir Kalmaro susitikimų dėka buvo padėtas pagrindas naujam bendradarbiavimui.

Reikia išnaudoti galimybes

Esu įsitikinęs, kad ekonominis potencialas šioje Europos dalyje labai didelis. Asmenys, firmos ir pramonės šakos, sąjungos, organizacijos, savivaldybės ir visi kiti, drįstantys plėsti bendradarbiavimą Baltijos jūros regione, turi didelių galimybių pasiekti gerų laimėjimų. Kadangi vyriausybės vadovai nusprendė reguliariai susitikinėti, tad ir bendradarbiaujančioms organizacijoms reikia plėsti bendradarbiavimą.

Visbyje kolegos man patikėjo šiuo metu būti atsakingam už Baltijos bendradarbiavimo koordinavimą. Tai garbinga ir labai įdomi užduotis. Svedijos vyriausybė visais įmanomais būdais užsiims bendradarbiavimo plėtimu Baltijos jūros regione.

Svedijos Riksdagas neseniai nusprendė įsteigti vieno milijardo Svedijos kronų fondą. Šio fondo tikslas yra stiprinti bendradarbiavimą ir vystymąsi Baltijos jūros regione. Lėšos bus skiriamos penkių sričių veiksmams ir projektams finansuoti: didinti užimtumą maisto pramonėje kitose Baltijos jūros valstybėse, plėsti bendradarbiavimą energetikoje, visapusiškai keistis informacija, stiprinti infrastruktūrą ir glaudžiau bendradarbiauti aplinkosaugos srityje.

Kliūtis - nusikalstamumas

Tačiau šie teigiami poslinkiai konfrontuoja su daugeliu grėsmingų reiškinų. Vieną šių reiškinų, organizuotą nusikalstamumą, norėčiau ypač išskirti, kadangi jis kelia grėsmę Baltijos regionui keliais aspektais.

Visų pirma organizuotas nusikalstamumas kelia rimtą pavojų žmonių ir jų nuosavybės saugumui. Be viso kito, korupcija bei ekonominiai nusikaltimai grėsmingi ir naujai atkovotai rinkos ekonomikai: žlugdoma konkurencija, o vietoj ilgalaikių investicijų susigundoma greitu uždarbiu, gaunamu nusikalstamu būdu.

Antra, organizuotas nusikalstamumas kelia grėsmę Vakarų Europai. Mes negalime leisti Baltijos jūrai tapti Europos Rio Grande, kur egzistuočių didžiuliai klasiniai skirtumai tarp šalių, esančių mūsų jūros rytinėje ir vakarinėje pakrantėje. Tada pagunda padaryti nusikaltimą kriminalinėms grupėms taps labai stipri. Narkotikų, ginklų, radioaktyviųjų medžiagų ir žmonių kontrabanda, taip pat pinigų plovimas ir plėšimai - visa tai šiandien tapo realybe.

Trečia, organizuotas nusikalstamumas - tai grėsmė demokratinei kultūrai, kuri dabar kuriama naujose valstybėse. Korupcija įsigrauzia į demokratiją. To niekada negalima toleruoti.

Korupcija negali būti priimtina šalyje, norinčioje vadintis demokratiška ir būti tarptautiškai pripažinta.

Ketvirta, organizuotas nusikalstamumas yra grėsmė ir pačiai Baltijos bendradarbiavimo idėjai. Jei užsienio firmos nedrįs kurtis kitoje Baltijos jūros pusėje, jei savivaldybių politikai, sąjungų vadovai ir turistai nedrįs vykti į Baltijos respublikas, Rusiją ir Lenkiją, bijodami nusikalstamumo, užges ir bendradarbiavimas dar net nespėjęs rimtai prasidėti.

Penkta, organizuotas nusikalstamumas, manau, gali kelti grėsmę ir būtinam Europos Sąjungos plėtimuisi. Ši aspektą norėčiau trumpai pakomentuoti.

Tikslas - ES išplėtimas

Svedija teikia didelę reikšmę Europos Sąjungos išplėtimui, o tai turės didelės vertės Baltijos regionui ir visai Europai. Tai pareiškiau ir vizito Estijoje, Latvijoje bei Lietuvoje metu. Dėl tos pačios priežasties su dideliu pasitenkinimu stebėjau didžiulius ekonominius pasiekimus, per pastaruosius metus atsiradusius Baltijos valstybėse ir Lenkijoje. Tai daug žadanti raida, kuri turėtų padėti tvirtą pagrindą būsimai narystei Europos Sąjungoje.

Tačiau jaudina tai, kad išsikerojo organizuotas nusikalstamumas ir korupcija. Esu tikras, kad, be ekonominių kriterijų, kuriuos Europos Sąjunga kelia norinčioms į ją įstoti valstybėms, šalys-narės, svarstydamos paraiškas dėl įstojimo į sąjungą, iškels ir

nemažai „socialinių“ kriterijų. Priimant galutinius sprendimus bus atsižvelgta į piliečių teisių ir saugumo garantijas.

Dėl šių priežasčių vyriausybės vadovai Visbyje sudarė specialią grupę kovai su organizuotu nusikalstamumu. Šią grupę sudaro vyriausybės vadovų asmeniniai atstovai. Tai reiškia, kad kiekvienas grupės narys dirba gavęs mandatą tiesiai iš savo vyriausybės vadovo.

Grupė buvo labai vieninga pirmojo susitikimo metu šių metų liepos mėnesį. Ji nerašys iškilmingų pareiškimų apie kovos su organizuotu nusikalstamumu reikmę, o sukaupta dėmesį į operatyvias priemones, kurias nedelsiant bus galima taikyti praktiškai.

Šis uždavinys, iškeltas mums, penkiasdešimčiai milijonų žmonių, gyvenančių Baltijos jūros pakrantėse, yra tuo pat metu gigantiškas ir ugdantis vaizduotė.

Joks kitas regionas pasaulyje nebuvo taip teigiamai paveiktas šaltojo karto pabaigos kaip Baltijos jūros regionas. Ekonominio augimo potencialas čia didesnis nei kur nors kitur Europoje. Baltijos šalys tapo ne tik laisvos ir nepriklausomos, bet ir artėja prie narystės Europos Sąjungoje. Valstybių vadovai, sąjungos, savivaldybės, įmonės, turistai, politinės partijos, organizacijos - visų neišvardysi - vysto bendradarbiavimą Baltijos jūros regione.

Dabar svarbu išnaudoti istorinę galimybę, suteiktą mūsų regionui XXI amžiaus pradžioje.

„Lr.“

Lietuviško aliejaus gamintojai kausis dėl rinkos

Nuo liepos 4 dienos Lietuvoje pagamintam augaliniam aliejui ir išspaudoms pradėtas taikyti 9 proc. pridėtinės vertės mokesčio (PVM) tarifas. Jis kol kas galios iki kitų metų sausio 1 dienos.

Tai reiškia, kad šalyje gaminamos aliejaus produkcijos apmokestinimas nuo šiol prilygs kitų žemės ūkio produktų mokesčiams. Iki šiol už aliejų ir išspaudas reikėjo mokėti 18 proc. pridėtinės vertės mokesčių.

Lietuvos aliejininkų asociacijos prezidentas, bendrovės „Obelių aliejus“ generalinis direktorius Bernardas Trimonis sakė, kad, įvedus naują PVM, jų įmonės spaudžiamo aliejaus 1 litro kaina sumažėjo 45 centais. Dabar litras labai geros kokybės rapsų aliejaus didmeninėje prekyboje kainuoja 4,50 litu.

Per dieną „Obelių aliejus“ pagamina 20 tonų aliejaus. Jo 1 litro talpos buteliuose galima nusipirkti visoje šalyje. Prieš keletą dienų pradėta aliejų pilstyti ir į pusės litro butelius, kuris netrukus pasirodys parduotuvėse.

B.Trimonis sakė, kad kol kas lietuviškam aliejui dar trūksta reklamos, o įmonei stinga ir rinkos paieškų patirties. Tačiau šie sunkumai, pasak bendrovės vadovo, laikini.

Vadovo nuomone, užkariauti rinka rapsų aliejui turėtų padėti ne tik tarptautiniams standartams prilygstanti kokybė, bet ir protekcionistinė mokesčių bei

multų politika.

Vien tik iš savo žaliavos Obelių gamykla per metus galės patiekti 6,6 tūkst. tonų maistinio aliejaus, tačiau jos gamybiniai pajėgumai daug didesni. 1997-ųjų pradžioje perdirbti aliejaus žaliavą planuoja ir Vilniaus „Aliejus“. Be to, aliejų jau gamina keletas nedidelių bendrovių.

Rapsų programą remia Lietuvos Vyriausybė. Šios kultūros augintojams mokamos subsidijos.

„Lr.“

LDDP frakcijos Seime

vadovai prognozuoja, kad daugiamandateje apygardoje Seimo rinkimuose daugiausia balsų surinks konservatoriai ir LDDP. Pagal proporcinę sistemą šios politinės jėgos turėtų gauti po 18 vietų būsimajame Seime.

Toliau eis krikščionys demokratai, gavę 12 vietų ir Centro sąjunga - 8 vietas. Moterų partijai valdančioji LDDP prognozuoja 6, Valtiečių partijai - 5, o Socialdemokratų partijai - 3 vietas pagal proporcinę sistemą.

Tokias prognozes spaudos konferencijoje pateikė frakcijos seniūno pavaduotojas Juozas Bernatoniš, kuris vadovauja LDDP rinkimų štabo programoms ir analizei.

